

DIARI DE SESSIONS DE LA
**COMISSIÓ DE TURISME, COMERÇ, TREBALL,
CULTURA I ESPORTS**
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 352-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2023

Núm. 6

Presidència
del Sr. Jordi López i Ravanals

Sessió celebrada dia 26 d'octubre de 2023

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 5495/23**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, per un PERTE turístic. 62
- 2) **RGE núm. 6241/23**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a assumptió de les competències de cultura per part de la Conselleria d'Educació i Universitats. 67
-

EL SR. PRESIDENT:

Molt bon dia a tots, senyores i senyors diputats. Començam la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

Al Partit Popular, substituïm Sebastià Sagreras...

EL SR. NADAL I BARCELÓ:

Sí, Rafael Nadal substitueix Sebastià Sagreras.

LA SRA. CAÑELLAS I MARTÍN:

Carmen Cañellas substitueix Marta Pereira.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Al Grup Socialista? No hi ha substitucions. A VOX no hi ha substitucions. A MÉS tampoc. I al Mixt tampoc. Idò, bé, perfecte. Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en el debat de les proposicions no de llei RGE núm. 5495/23 i 6251/23.

1) Proposició no de llei RGE núm. 5495/23, presentada pel Grup Parlamentari Popular, per un PERTE turístic.

En primer lloc, passem al debat de la Proposició de llei RGE núm. 5495/23, presentada pel Grup Parlamentari Popular, per un PERTE turístic. Per a la seva defensa, per part del Grup Popular, té la paraula la Sra. Salomé Cabrera, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gracias, Sr. Presidente, buenos días, señoras y señores diputados. Debatimos hoy esta iniciativa del Grupo Popular, sobre la necesidad de que el Gobierno central dote de un PERTE turístico específico a nivel nacional, dotado con fondos europeos y, por tanto, que ese PERTE venga también dotado hacia Baleares.

En España somos un destino turístico puntero a nivel mundial y nuestras islas Baleares lo son en mayor medida, de hecho, Baleares es tierra de pioneros de esta industria exportadora de conocimiento y cuna de emprendedores, grandes y pequeños, que han llevado a nuestra tierra a los mayores niveles de calidad, industria en la que el factor humano y la profesionalidad han sido clave para el éxito; industria que ha impulsado de manera clara y transversal la recuperación económica, tanto en la gran recesión del 2008, como ante la grave crisis sanitaria por la COVID-2019, acompañada después de la guerra de Ucrania, el incremento del precio de los carburantes, la energía, la inflación disparada.

Insistimos, pues, sobre esta cuestión, porque en la legislatura pasada en nuestra formación ya defendimos una serie de medidas para ayudar a la recuperación y consolidación del turismo, y también en todos aquellos ámbitos que han de ser complementados y soportados por las administraciones. Medidas muy importantes, como la que propusimos, con la dotación de un PERTE turístico para poder abordar, con

transparencia y planificación, todas aquellas actuaciones que ayudarán a recuperar la competitividad, porque el sector turístico, los empresarios y trabajadores ya han hecho su parte, pero el sector público todavía no, y por eso seguimos insistiendo. Hemos de poner todos los medios para crecer en valor, para generar empleo estable y de calidad, mantener activo el sector, continuar recuperando la economía, seguir como destino seguro, generar confianza y abordar una real reconversión y transformación.

Pero la realidad es que seguimos con una crisis que no se puede negar, que los expertos así lo aseguran, por tanto, se hace necesario impulsar la economía y el empleo sobre la base de un sector que se le pondrá muy difícil si se contrae el consumo interno, el ahorro y el consumo privado. Y las medidas que hasta ahora ha tomado el Gobierno central creemos que no favorecen ni a los ciudadanos, ni al tejido productivo como, por ejemplo, la consabida subida de impuestos o la no bajada de los mismos, como viene reivindicando el Partido Popular desde hace ya mucho tiempo, y como sí ha hecho el Partido Popular, el Govern de Marga Prohens en los cien días que llevamos.

Como he dicho antes, el Partido Popular en la pasada legislatura propusimos ya y reivindicamos una serie de medidas, como los PERTE turísticos, reducciones fiscales o planes sectoriales, entre otras, medidas que los grupos de izquierda en alguna ocasión, lamentablemente, no apoyaron. Y si bien es cierto que, gracias al turismo, España y Baleares están recuperando la economía y el empleo, y el sector es tractor, también es que necesita toda la ayuda posible para continuar adelante. Por ello, en nuestro punto primero de esta iniciativa, volvemos a pedir: instamos al Gobierno central a dotar de un PERTE turístico, con una inversión de al menos 12.000 millones, porque, de hecho, desde el Gobierno central se han dotado PERTE para la cultura, PERTE para el sector aeroespacial, PERTE para la economía colaborativa, lo cual nos parece muy acertado, pero no entendemos, en absoluto, que no se haya destinado un PERTE al turismo para una verdadera transformación y apostar por el valor y no por la cantidad, como ya defendemos en nuestro partido en diferentes ocasiones.

Con todo esto, con este PERTE queremos apostar, ¿por qué? Pues miren, por la digitalización de las empresas, la internacionalización de las empresas del sector turístico, el soporte a la hostelería, con un Plan Renove para maquinaria, instalaciones y equipamientos, un plan de reforma y modernización de las zonas y centros turísticos en destino, creemos que esto es fundamental.

Y en un segundo punto, y complementando al anterior, y haciéndonos eco de la realidad que vivimos todos los que estamos en las administraciones públicas, ya sea en este Parlamento o gestionando en ayuntamientos o entidades locales, hemos presentado un segundo punto en el que pedimos reformular la estrategia y reestructurar los fondos europeos Next Gen, para la simplificación de trámites, con el objetivo de que efectivamente sean útiles y acaben llegando también a las empresas.

Muchas gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Cabrera. Torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Pitaluga, per cinc minuts.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Bon dia diputats i diputades, gràcies, Sr. President. Em crida l'atenció aquesta proposició no de llei, quan a la legislatura passada el PP semblava que no volia fons europeus i va anar a Europa a criticar la seva gestió. El seu partit es va embarcar en una judicialització del pla espanyol i va posar tot tipus de traves a la rebuda dels fons europeus, en posar en perill la credibilitat d'Espanya davant la Comissió Europea, només per criteris partidistes. Un exemple va ser el recurs de la Comunitat de Madrid al Tribunal Suprem, contra un dels decrets del repartiment del fons, afortunadament aquesta campanya, que anava en contra del seu propi país, no va tenir èxit i Espanya es va convertir en un dels estats més beneficiats per aquestes ajudes a la recuperació que tant es necessitava.

El PP ha estat l'únic partit de l'oposició a la Unió Europea que ha criticat la gestió dels fons europeus.

I què ha fet el Govern de l'Estat espanyol, presidit per Pedro Sánchez amb el Pla de transformació, recuperació i resiliència que desenvolupa aquests fons?

Doncs, bé, vull esmentar específicament la reforma del 2021, *el Real Decreto por el que se desarrolla el Fondo Financiero del Estado para la Competitividad Turística, el FOCIT*, aquesta reforma que inclou com a mesures específiques un pla de promoció del sector turístic en el qual es contemplen mesures per impulsar el sector turístic i es defineix el marc per a l'aplicació relacionades amb el turisme, amb unes inversions que a Balears varen ser de 250 milions d'euros, i que es concretaven en una inversió 1, *de transformación del modelo turístico hacia la sostenibilidad*, segons sortia al decret, que a Balears era l'Estratègia de plans de sostenibilitat turística en destí; que al pla, a la inversió 2, era el *programa de digitalización e inteligencia para destinos y sector turístico*, que a Balears va ser el Repte d'intel·ligència artificial a l'espai "*digit lab*"; després tenim la inversió 3, que era *las estrategias de resiliencia turística para territorios extrapeninsulares*, a Balears el fons per a la resiliència turística per als territoris extrapeninsulars; i la inversió 4, *las actuaciones especiales en el ámbito de la competitividad*, que a Balears varen ser els projectes d'eficiència energètica i economia circular en empreses turístiques.

Podem dir que s'ha fet molt bona feina amb els fons europeus i amb moltes mesures específiques per a les Illes Balears, aquí s'han gestionat un 10% dels fons dedicats al turisme.

Per altra banda, parlar d'un PERTE de 12.000 milions d'euros és una xifra no real, ja que el màxim destinat al turisme són 3.400 milions. La xifra segurament surt de les notícies, ja de fa prou mesos, d'abans de les eleccions, quan la *Mesa del Turismo* demanava al govern de les urnes un PERTE de 12.000 milions d'euros.

Reformular l'estratègia com plantegen vostès, de quina manera? En principi, no hi hauria cap problema a reformular i simplificar, però hi ha uns terminis importants que s'han de complir i segurament és perdrien els sous. És clar, el que no sabem és si els voldrien perdre. I el que s'hauria de fer en aquest cas és gestionar el que han de gestionar i, per exemple, comentar-los que..., bé, el dia 2 d'octubre va sortir una addenda de 5.000 milions d'euros, amb uns mecanismes de finançament per a les empreses turístiques i les afectades per la COVID, que d'aquestes a les Illes Balears en tenim moltes, amb unes línies ICO d'empreses i emprenedors per tal d'incentivar la inversió privada i millorar els projectes d'empreses del sector turístic relacionats amb la sostenibilitat, la digitalització, esquemes de millora de recursos humans i equips i reforçar la seva competitivitat i resiliència; unes noves partides que es gestionaran a una nova convocatòria del PERTE al començament del 2023, i per això els volien dir que tenen feina.

Bé, com hem dit abans, vostès el que haurien de fer és gestionar el que han de gestionar i per això nosaltres hi votarem en contra.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga. Pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. Verdú, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Gràcies, Sr. President. Mire, como sabemos, el motor económico de nuestras islas es el sector turístico, siendo la principal fuente de ingresos de nuestros ciudadanos, por lo que debemos priorizar que nuestra situación económica crezca y mejore tras estos años de crisis.

Por ello, los PERTE, que son los proyectos estratégicos para la recuperación y transformación económica, deben también destinarse al sector turístico y no solo a la cultura o a las energías sostenibles, tal y como establece nuestro acuerdo de gobierno con el Partido Popular, pues pensamos en la elaboración de un plan de ciencia, tecnología e innovación como estrategia marco para la especialización y fomento de la competitividad de las empresas y aprovechando los fondos Next Generation, para la digitalización, mejora tecnológica, implantación de inteligencia artificial e innovación en las empresas de nuestras islas y también, y sobre todo, a las empresas turísticas.

Además, también se constituirá un fondo finalista para invertir en reconversión, modernización e innovación y sostenibilidad de los destinos turísticos, como la Playa de Palma, S'Arenal de Llucmajor, Sant Antoni de Portmany, Alcúdia o Platges de Calvià i Llevant, entre otros, a cargo del impuesto sobre estancias turísticas, el fondo de insularidad del régimen especial, el REB, el conocido REB, y además los fondos Next Generation. También se está pensando en la elaboración de un plan de transformación del pequeño comercio a cargo también de dichos fondos Next Generation para la innovación, digitalización y eficiencia energética desde el sector turístico, y crear un entorno favorable para el desarrollo del comercio y la restauración, mejorando además

los accesos a las ciudades, aumentando las dotaciones de aparcamientos, garantizando unos bienes y servicios públicos de calidad en las zonas más comerciales y turísticas de nuestras islas.

Por todo ello, por nuestra implicación, por nuestro acuerdo y por nuestra confianza en nuestro motor económico apoyaremos esta propuesta del Partido Popular.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Verdú. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Apestegua, per un temps de cinc minuts.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies, Sr. President. Quan un rep aquesta proposició no de llei es demana el per què, com en tots els casos. Entenc, com que és una proposició no de llei rescatada al seu fons, que la Sra. Cabrera tenia una espineta de la passada legislatura i ara la resoldrà, atès que les majories parlamentàries han canviat i podrà aprovar aquesta mesura, però, més enllà d'aquesta qüestió, un es demana és el per què en el fons. Perquè, és clar, en el 2022 varen venir 16 milions de turistes a les Illes Balears i en el que duim del 2023, fins a finals d'agost, duim 10.490.000 turistes a les Illes Balears.

Per tant, un es demana el per què d'aquesta proposta, que a la seva exposició de motius diu que el turisme és un sector que també necessita ajuda per poder continuar endavant. Diguem que, de forma objectiva, la situació del turisme a les Illes Balears no és preocupant. Una altra cosa és, efectivament, la necessitat de millorar-lo.

I, és clar, diu aquesta proposta per què neix? Perquè surten 2.000 milions d'euros, una quantitat que no és anodina. És clar, si un cerca una mica a l'hemeroteca troba que Juan Molas, *el presidente de la Mesa del Turismo*, va dir: *“La prioridad tiene que ser la puesta en marcha de un proyecto estratégico para la recuperación de transformación económica, PERTE, dotado con 12.000 millones de euros. Es fundamental para reconvertir y revalorizar destinos maduros”*.

Per tant, ja tenim la font d'inspiració d'aquesta proposició no de llei, perquè no creurem que és una dada coincident demanar un mateix programa amb una mateixa quantitat. I, és clar, un es demana, quan veu que el Sr. Juan Molas, president de la *Mesa del Turismo*, ha demanat això, en nom de qui? I un cerca què és la *Mesa del Turismo*, idò, bé, és una entitat, és un *grupo de encuentro, diálogo y creación de estado de opinión, formado por cerca de un centenar de destacadas personalidades, empresas y profesionales del sector privado turístico español*.

Per tant, se cerca crear un estat d'opinió favorable a aquestes ajudes, i quan diu: *“formado por destacadas personalidades”*, *¿qué personalidades?* Idò, al grup, si ho cerquen, surt a la pàgina web, hi ha, per exemple, el president del grup HOTUSA, grup que va tenir un benefici el 2022 de 55

milions d'euros; el director d'ALSA, que va tenir el 2022 un benefici de 122 milions d'euros; el director general de Madrid Marriot Auditorium Hotel, Marriot International va tenir un benefici de 1.730 milions d'euros; el president executiu d'Air Nostrum, que va tenir un benefici de 19,6 milions d'euros; el director general de Derby Hoteles, que va tenir uns beneficis de 7 milions d'euros; el director general de ÁVORIS, que forma part del Grup Barceló, com vostès bé saben, que va tenir uns beneficis de 170 milions d'euros; el director de Asuntos Públicos para España y Portugal de Ryanair, entitat que va tenir la modesta quantitat de 1.430 milions d'euros.

Per tant, és clar, ens trobam que aquesta gent parla des del coneixement de la causa de la necessitat de les ajudes públiques, i així s'entén que VOX abandoni el seu mantra en contra de les *paguitas*, perquè és gent que necessita de les ajudes públiques, és un sector econòmic que ho passa malament i que necessita de la inversió pública, i que, a més, és estratègic per a la societat, necessitam apostar més pel turisme perquè hi ha pocs turistes a les Illes Balears.

I, per tant, encaixa bé dins els PERTE, perquè els PERTE de salut, d'energies renovables, d'agroalimentació, que ha dit la Sra. Cabrera, que estan bé, jo ho compartesc que estan bé, però són sectors que se'ls donen ajudes entenen que viuen dins l'abundància.

Les ajudes públiques han d'anar als sectors que ho necessiten, i així han estat creats aquests PERTE.

En aquesta mateixa comissió haguessin pogut dur PERTE per ajudar encara més el sector de la cultura o el sector del comerç, perquè també és objecte d'aquesta comissió, però no, el sector del turisme.

I el sector del turisme no se l'ha deixat de banda, els 850 milions d'euros que es varen donar a empreses després de la COVID en gran part varen anar destinats al sector turístic. Del Fons Generation ja hi ha una partida de 47,75 milions d'euros per a les Illes Balears.

Per tant, atesa la capacitat privada i la creença, que joestic segur que tenen des del Partit Popular, en el model liberal, jo els convid a replantejar aquestes ajudes i deixar que el mercat es reguli tot sol i que les empreses que tenen la capacitat de modernitzar-se estic segur que ho faran meravellosament bé pel seu compte.

Per tant, nosaltres votarem en contra del primer punt, òbviament, i del segon, perquè és de lògica i no poden fer-hi cap emperò, hi estam a favor i hi votarem a favor.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Apestegua. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Castells, per un temps de cinc minuts.

Moltes gràcies.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sr. President. Bé, jo ja avanç que nosaltres, respecte del primer punt, que és el punt essencial d'aquesta proposició no de llei, hi votarem en contra. Votarem en contra perquè, per dir-ho amb una frase, nosaltres estam en contra de subvencionar amb diners públics sectors econòmics que no tenen cap mena de problema de competitivitat.

I també perquè el discurs de la Sra. Cabrera és profundament contradictori, és absolutament inconsistent, és a dir, d'una banda diu que el sector aquest va tan bé, que és el motor de l'economia, que és tan important, i després resulta que demana doblers per a aquest sector. Una de dues: ho va tan bé o demanen doblers per a aquest sector.

Després, és clar, això la porta a posar-se la bena davant de la ferida, va molt bé, però podria anar molt malament, perquè, és clar, la inflació del Govern Sánchez, etc., o sigui, resulta que demanem 12.000 milions d'euros per a una indústria que va de conya, però, com que podria anar molt malament, per si de cas, reservem 12.000 milions d'euros, que, evidentment, si van a parar a aquesta indústria, no van a parar a una altra.

I després, també perquè és profundament contradictori al seu discurs habitual, no el seu, Sra. Cabrera, sinó del seu partit, a favor del no-intervencionisme, de la llibertat, de deixar l'economia tranquil·lament i després preocupar-se que se subvencioni amb una quantitat tan important de doblers una indústria que, com dèiem, va bé.

I la veritat és que el Sr. Apesteguia ho ha documentat perfectament, però jo també volia posar de relleu que aquesta proposició no de llei clarament respon a uns interessos d'uns lobbies que tenen uns grans mitjans de pressionar els actors polítics, i això ho hem vist clarament amb Exceltur, que és la joia de la corona d'aquests lobbies, que es dediquen a criticar les polítiques doncs, per exemple, de posar impostos turístics, de fer moratòries, etc., i també ara de reclamar aquests 12.000 milions d'euros. I vostè, Sra. Salomé Cabrera, doncs bé, sol ser la portaveu d'aquests interessos els quals són aliens a l'interès general, que són uns interessos d'uns col·lectius molt determinats, absolutament crematístics i absolutament sanejats econòmicament.

Vostè, evidentment, ara ens dirà, eh!, Sr. Apesteguia, ara ens diran que no, que això és per als petits, això és per als petits, que no tots són grans, són els petits; igual que l'impost de successions és també per a aquest senyor que ha treballat tota la vida i deixa una caseta. I nosaltres ja sabem, i com que ja els hem donat moltes vegades la resposta a això, doncs, crec que ara no cal que m'allargui.

Per tant, votarem radicalment en contra molt convençuts, perquè nosaltres, que evidentment creiem que el turisme és un sector important i aquest sector ha de continuar fent aquest paper, però creiem que el millor per a les Illes Balears és la diversificació de l'economia. Per tant, com que, al final, tot això té un cost d'oportunitat, aquests 12.000 milions d'euros que van a una indústria no van a parar a una altra, i nosaltres creiem que les indústries que cal potenciar o els sectors que cal potenciar són els complementaris del turisme, i no precisament el

turisme, i que hem de treballar en una diversificació econòmica; que vostès també se n'omplen la boca sense cap rubor, s'omplen la boca de diversificació econòmica i després vénen aquí a dir que volen un PERTE per al sector turístic. Per tant, contradicció absoluta.

Respecte del segon punt, la veritat és que no ho veiem malament, però, bé, com que és una mica difús, és a dir, no ho veiem malament, però com que hi ha alguns punts que són una mica difusos, que no sé si estam d'acord amb l'orientació que li volen donar, si és possible la votació separada, ens hi abstindriem.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Castells. Té la paraula per contradiccions el grup proponent, per un temps de cinc minuts, Sra. Cabrera.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gracias, Sr. Presidente. Por supuesto que no tenemos ningún inconveniente en votación separada. Agradecer los votos favorables del Grupo VOX y los parciales de MÉS per Mallorca, y MÉS per Menorca ya veremos, *no ho sabem*.

Quería contestar al portavoz del PSOE en estos términos, usted ha hecho una relación de todas las ayudas, de todas las líneas, pero yo le haré una pregunta, ¿cuánto ha llegado a Baleares? ¿Cuánto ha llegado a Baleares? Ese es el quid de la cuestión, y la respuesta es, no le voy a decir cero, pero prácticamente cero.

Mire, tenemos, la Sra. Maroto, ministra Maroto, en 2020 anunció 100 millones para la reactivación turística de Baleares, que no llegaron ni en el 2020, ni en el 2021, ni en el 2022. En mayo de 2022, la Sra. Maroto volvió a prometer 50 millones más para Baleares, cuando todavía ni siquiera habían llegado los primeros 100, y esos 50 tampoco llegaron, ni en el 2022 ni en el 2023.

En diciembre de 2022, efectivamente, el Sr. Negueruela, *in extremis*, a punto de aprobarse los presupuestos, para poder tener algo que decir en el *faristol*, como ha dicho el Sr. Apesteguia, anunció 47 millones de euros que venían para las zonas turísticas; pero es que en mayo de 2023 no había ni un euro de todo esto ni en las cuentas de los ayuntamientos ni de las administraciones públicas que tenían que ejecutar, ni había beneficiado absolutamente a nadie.

En ocho años ha habido cero esfuerzo presupuestario, por ejemplo, para zonas turísticas, porque con este PERTE no estamos hablando de hacer paguitas ni hacer ayuditas, como ustedes lo han querido frivolar, estamos hablando de hacer una transformación en el destino turístico, una transformación en las empresas, una mejora en la estabilidad y en la calidad del empleo, una transformación en cuanto a desestacionalizar. Estamos hablando de cosas serias, señores, no estamos hablando de una cosa que se pueda frivolar, da de comer a miles y miles de personas el sector turístico.

Y si, efectivamente, el sector turístico, sus empresarios y sus trabajadores, hacen un esfuerzo titánico, y lo han demostrado en esta crisis sanitaria, para tirar adelante esta industria, lo mínimo es que las administraciones públicas, uno, se lo tomen en serio, y dos, estén a la altura de su esfuerzo, ¿cómo? Con actuaciones como ésta, el PERTE, 12.000 millones de euros, por supuesto. Nosotros consideramos que no es aceptable 3.400 euros con los que los partidos de izquierdas se han conformado para España, cuando hay toda una costa de destinos pioneros que necesitan una reconversión, como también necesita Baleares. Insisto, creo que esto no es una cosa para frivolizar.

Ustedes con el ITS han hecho tres cuartos de lo mismo en esta casa, en estos ocho años que han gobernado el PSOE y MÉS per Mallorca y Podemos, lo utilizaron como moneda de cambio. Inicialmente tenía que ser algo que iba a transformar las Islas Baleares en un destino sostenible medioambientalmente y quitar la huella y demás. ¿Qué ha pasado? Que ustedes lo han utilizado para tapar agujeros presupuestarios y para mantener los pactos políticos, destinando el ITS a todo aquello que no tenía nada que ver ni con el turismo ni con el medio ambiente. Y entonces...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

... -conciertos, efectivamente, entre otras cosas-, con lo cual ustedes se cargaron el carácter finalista de ese impuesto que ustedes mismos crearon, se autoenmendaron y lo utilizaron de manera torticera, y no lo dice el Partido Popular, lo ha dicho todo el mundo.

Los fondos de Thomas Cook, cuando quebró Thomas Cook, en 2019, si no me equivoco, anunciaron 1,5 millones para la recuperación de las zonas turísticas, que esto también es una cosa para ayudar al turismo. En 2023 no se había ejecutado ni un euro, estos son los problemas que tienen los gobiernos de izquierdas, que venden humo, venden fotos, pero luego, a la hora de ejecutar, son absolutamente... no ejecutan, vamos.

Por tanto, nosotros seguimos reivindicando el PERTE porque creemos que es bueno para España y bueno para Baleares, porque son fondos que vienen con un carácter de transparencia, que no tienen los 3.400 que el Sr. Sánchez ha distribuido aleatoriamente a quien le ha parecido, en función de quién gobernaba, y eso es lo que nosotros hemos denunciado en Europa, Sr. Pitaluga, eso es lo que hemos denunciado, el cómo se han gestionado los fondos europeos, la falta de transparencia y la arbitrariedad.

Finalmente, decirles, no han entendido, si siguen en esta..., si no nos votan a favor del PERTE, que creemos que es totalmente necesario, creemos que a ustedes no les importa el turismo, señores que votan en contra, no entienden nuestra PNL, no entienden la importancia del turismo y creemos que ustedes no creen en la transformación, no creen en un destino turístico...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Cabrera, por favor, vaya terminando.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

... fuerte y bueno para los ciudadanos y los trabajadores.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Cabrera. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 5495/23. Tal com han esmentat, es farà la votació separatament, farem punt 1 i punt 2. D'acord?

Començam, punt 1.

Vots a favor?

LA SRA. SECRETÀRIA:

7 a favor.

EL SR. PRESIDENT:

Vots en contra?

LA SRA. SECRETÀRIA:

6 en contra.

EL SR. PRESIDENT:

I cap abstenció.

Passam a votar el punt 2.

Vots a favor?

LA SRA. SECRETÀRIA:

8 a favor.

EL SR. PRESIDENT:

Vots en contra?

LA SRA. SECRETÀRIA:

5 en contra.

EL SR. PRESIDENT:

I abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

1.

(Remor de veus)

Disculpi, Sr. Castells, 4 en contra i 1 abstenció.

EL SR. PRESIDENT:

D'acord, moltes gràcies. En conseqüència, queden aprovats tant el punt 1 com el punt 2 de la Proposició no de llei RGE núm. 5495/23, per un PERTE turístic.

2) Proposició no de llei RGE núm. 6241/23, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a assumptió de les competències de cultura per part de la Conselleria d'Educació i Universitats.

A continuació, passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 6241/23, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a l'assumpció de les competències de cultura per part de la Conselleria d'Educació i Universitats. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Pitaluga, per un temps de cinc minuts.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Sí, gràcies, Sr. President, bon dia de nou ara a tothom. Bé, aquesta PNL parteix d'una preocupació que té el nostre grup i que ja ha manifestat mitjançant preguntes escrites al Govern, i hem de dir que les respostes no ens han deixat tranquils, ja que, pel que sembla, no hi ha un pla específic que relacioni turisme i cultura, sinó només una declaració d'intencions sobre les bondats de relacionar a la mateixa conselleria turisme i cultura. D'aquesta manera, i si no es té una idea clara del que es vol fer a la conselleria, els perills són evidents.

Si la cultura s'adapta al turisme deixa de ser ella mateixa, al turisme li agraden les coses tradicionals, però no és el turista el que s'adapta als usos locals, són aquests els que han d'adaptar-se al turista. Per aquest motiu, relacionar cultura amb turisme i cercar sobretot les possibilitats d'oferir activitats als turistes, no és el més adient. És aquesta la nova política de la Conselleria de Turisme, Cultura i Esports? Parlem només d'esdeveniments culturals aïllats?

Com deia el contingut de la PNL, protagonitzarà la Conselleria de Turisme, Cultura i Esports un nou *Bienvenido Mister Marschall* i copiarà el què passa a la pel·lícula, on els ciutadans d'un poble castellà han de transformar-se en andalusos per aconseguir aconseguir els visitants americans que tenen aquesta idea d'Espanya? Farem una cosa semblant a les Illes Balears? Es fomentarà també la cultura alemanya o anglesa per aconseguir els turistes i que se sentin com a casa? Com es relaciona la cultura i la llengua pròpia dels habitants de les illes amb aquest turisme?

Cal el contrari, potenciar els coneixements i donar suport a la cultura local, sense aquest objectiu turístic. Això no vol dir descartar un aprofitament turístic del patrimoni o de la cultura, però el que és força perillós és el plantejament de relació directa que fa la Conselleria de Turisme, Cultura i Esports, plantejar per exemple les fetes tradicionals i fires locals com esdeveniments turístics, pot acabar amb la seva idiosincràsia i raó de ser, un morir d'èxit que ja comença a passar aquí i que passa molt a altres indrets de la península.

Massificació, per una banda, i seleccionar només el més apte per ser vist com un espectacle, pot desvirtuar festes o actes

culturals illencs. Parlam d'un perill real de llevar-li a la cultura el seu contingut i entendre-la només com un espectacle que retornaria als anys 70 del segle XX, amb un *Typical Balears*, que substituiria l'antic *Typical Spanish* d'aquella època.

Per altra banda ens preocupa que en trobar-se Cultura a Turisme, una conselleria ja molt gran i amb molt de pes específic, la cultura quedi només com una pregunta final, i per cert, hi ha cultura? Això ha passat de fet a algunes entrevistes que s'han fet al conseller.

També ens preocupa que la política actual de VOX i del PP, de clar retrocés de la llengua catalana, amb mesures relacionades contra aquesta, com és el segregacionisme lingüístic a l'ensenyament, o la pèrdua de valor de l'acreditació del coneixement del català per a la sanitat o el funcionariat, en general, aquesta relació amb turisme pugui ser una estratègia per llevar-li pes a la pròpia conselleria i deixar la llengua i la cultura sense defensa.

Per la qual cosa, el Grup Parlamentari Socialista pensa que és necessària aquesta proposició no de llei i apel·lar el Parlament de les Illes Balears perquè modifiqui el Reglament, tal com expressen el punt a) i el punt 2, que fan referència a protegir amb especial atenció a la cultura en llengua catalana i no fer-la dependre del turisme.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga. Passem al torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. Verdú, per un temps de cinc minuts. Gràcies.

LA SRA. VERDÚ I TORRES:

Gràcies, Sr. President. Miri, no fa ni quatre mesos que hi ha el nou equip de govern i vostès ja sol·liciten que Cultura passi a la Conselleria d'Educació i Universitat, en fer al·lusió que no només volen relacionar la cultura amb el turisme, perquè, segons vostès, anul·larà la nostra cultura i serà redirigida als turistes. Precisament, la cultura de la nostra terra és una cosa que nosaltres sempre defensam i que, a diferència de vostès, no la relacionam únicament amb la llengua catalana, com fan referència al seu apartat segon. La nostra cultura, la cultura de les nostres illes és un patrimoni que hem de defensar, tenir cura i preservar no només perquè els nostres ciutadans puguin gaudir de la seva pròpia cultura, sinó per exposar-la als que vénen a visitar-nos.

Que la cultura sigui a la Conselleria de Turisme i Esport no suposa cap risc, com vostès al·ludeixen, ja que cada direcció general segueix mantenint les seves competències, tal com disposa l'article 2 del punt 7, del Decret 12/2023, de 10 de juliol, de la presidència de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Mirin, punt 7, Conselleria de Turisme, Cultura i Esports, conformada per la Secretaria General; Direcció General de Turisme; Secretaria Autònoma de Cultura i Esports; Direcció General de Cultura, on es diu que la Direcció

General de Cultura té les competències de difusió i foment de la cultura, promoció de la cultura balear a l'exterior, llibres i propietat intel·lectual, biblioteques, museus, arxius i equipaments culturals, patrimoni històric, patrimoni cultural, patrimoni cultural immaterial, gestió del registre de propietat intel·lectual, gestió del protectorat de les fundacions de caràcter cultural, gestió del registre de béns d'interès cultural i del catàleg general del patrimoni històric de les Illes Balears.

Per tant, la cultura dins aquesta conselleria és un punt molt important que nosaltres ho tenim en compte. Per tant, nosaltres votarem en contra d'aquesta proposta, perquè consideram que cultura està molt bé allà on està.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Verdú. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Crec que no els exhauriré, moltes gràcies, Sr. President. Nosaltres votarem a favor d'aquesta PNL, perquè nosaltres, amb la nostra manera d'entendre com s'ha de configurar un govern, no haguéssim ajuntat turisme amb cultura. Però també he de dir, perquè en el futur podem tenir el mateix debat amb un govern que hagi dissenyat MÉS per Mallorca, que consideram que les atribucions de les distribucions competencials entre les diferents conselleries són una competència, no del Govern, de la presidenta del Govern.

Per tant, evidentment, podem debatre de tot, i jo no seré el que diré quins debats hem de dur a aquesta cambra i quan se'n dugui un per part de qualsevol partit, nosaltres l'atendrem amb el major rigor possible, però, és clar, al final debatem una cosa sobre la qual, hi ha un altra institució que té la seva competència, i entenc que l'ha desenvolupada com ha cregut millor, lluny dels postulats polítics de MÉS per Mallorca -i els ho dic i quan va comparèixer el conseller vaig expressar els meus dubtes d'aquesta suma, que crec que no estava suficientment justificada, almanco com se'ns va expressar, al nostre mode d'entendre-, perquè, a més, entenem la cultura i el turisme d'una forma molt diferent a la del Partit Popular, però també entenem que cada govern s'ha d'articular com ell consideri, perquè la legislatura passada, és clar, és que a cultura, un govern del qual formava part MÉS per Mallorca, eh, vull dir que ho dic en qualitat pròpia, no gestionàvem cultura, no érem els responsables d'assumir l'àrea de cultura, però l'àrea de cultura va estar amb fons europeus, i això vol dir que es gestionà pitjor que a la primera part de la legislatura que va estar amb educació? No, no, depèn de múltiples factors.

I jo tenc els meus dubtes de la política cultural que farà aquest govern, tenc seriosos dubtes de si els farà com MÉS per Mallorca considera honestament que seria millor fer-les, però no perquè siguin al departament de Turisme, no és d'aquí on sorgeixen els nostres dubtes.

Per tant, nosaltres votarem a favor en el sentit que nosaltres no haguéssim fet aquesta configuració, però també, per si mai es produeix el debat contrari, els diré que consider que aquesta atribució és de la presidència del Govern i que, per tant, ja mirarem que els fruits que doni, que és pel que jutjarem, siguin el més positiu possibles.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Apesteguia. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Castells, per una duració de cinc minuts. Moltes gràcies.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Gràcies a vostè, Sr. President. Jo avanço que nosaltres ens abstindrem en aquesta proposició no de llei, bàsicament perquè, sincerament, crec que no té sentit plantejar aquest debat a través d'una proposició no de llei, i sobretot perquè també és molt superficial; és a dir, evidentment, estaria molt bé que tinguéssim un debat sobre l'estructura del Govern, i jo, de fet, he fet alguna pregunta a la presidenta, l'altre dia li demanava sobre la ubicació que té les relacions amb la Unió Europea dins l'estructura del Govern, i crec que és un tema que realment el Parlament hi hauria de debatre, però presentar una PNL d'un punt, que essencialment té un punt, trob que és un debat estèril i un debat de molt poc recorregut, i crec que, d'acord amb aquest judici, ens hem d'abstenir.

Dit això, els he de dir que crec que aquí, en aquesta comunitat autònoma, tenim un problema, amb totes, amb aquesta mena de... em surt dir-ne *corta y pega* a l'hora de fer governs, no? En això hem vist com en aquesta comunitat autònoma es pren la tradició de fer conselleries a mida de consellers o de conselleres. Jo estic totalment en contra d'això, crec que la gestió pública i les prioritats que s'expressen a través de l'organització, perquè l'organització no és neutra, és a dir, l'organització de les diferents oficines i dependències del Govern no és neutra, transmet unes prioritats de govern, crec que hauria de ser objecte de debat.

I jo és un tema que la veritat és que l'he tret en diversos, sobretot, en debats de més fons, com, per exemple, els debats de l'estat de la comunitat autònoma, en el seu moment, el Sr. Apesteguia hi ha fet referència, quan es va crear la Conselleria de Fons Europeus, doncs va ser objecte de debat, també, i crec que tots els partits s'haurien de comprometre a fer un tipus d'organització de les conselleries més rigorós i que atengués realment a unes prioritats polítiques i a unes necessitats socials, i no a perfils de consellers que, com que tenen un determinat perfil, per dir alguna cosa, porten el transport marítim, però no porten el transport aeri, per dir alguna cosa. Quan jo crec que, a unes illes l'important, a l'hora d'afrontar aquestes dues carpetes que he dit, és l'aspecte mobilitat, no si la mobilitat es produeix per mar o es produeix per aire. I amb això faig una crítica subreptícia, si vostès volen, a l'actual distribució de competències del Govern.

Jo, fins i tot algunes vegades, he proposat que la distribució de conselleries hauria d'estar fixada per llei, perquè me molesta tant aquesta frivolidat de posar noms imaginatius a les conselleries, que sembla que fem concursos, que fins i tot, quan

hi ha de tant en tant remodelacions de govern a mitja legislatura, s'ha de canviar tota la retolació de les conselleries, s'ha de canviar, ara, per sort, ja no hi ha paper de carta, ara ja són plantilles electròniques, tot això que ens estalviam, no? Sincerament, crec que és una frivolitat, crec que hauríem de ser en aquests temes molt més rigorosos. Crec, fins i tot, que estaria bé que estigués fixat per llei una estructura bàsica del Govern, però, mentre això no sigui així, sí que és veritat que, evidentment, el Govern té autonomia per organitzar-se de la manera que trobi oportuna. I, per tant, sense renunciar al fet de criticar-ho i de plantejar alternatives sempre que sigui necessari, retorn a l'inici de la meva intervenció: crec que una PNL d'un punt no és la manera de plantejar aquest debat i, per tant, ens abstindrem.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Castells. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Mateo, per un temps de cinc minuts. Gràcies.

EL SR. MATEO I HERNÁNDEZ:

Muchas gracias, Sr. Presidente, señoras diputadas, señores diputados. Bueno, para empezar, sí que me gustaría, siempre es un honor participar de la vida parlamentaria y poder defender los puntos de vista y el programa del Grupo Popular, en este caso, para tratar esta proposición no de ley del Grupo Socialista.

Para empezar, me gustaría dar la razón, efectivamente, al Sr. Apesteguia, diciendo que sí es una decisión, una estructura de gobierno que ha decidido la presidenta del Govern, y también un poco de la mano o refiriéndome a lo que decía el Sr. Castells, yo no creo que se trate de diseñar consellerías para determinadas personas, sino que hay una estructura, hay unas materias y entonces se trata de elegir a las personas adecuadas para dirigir esas consellerías, esta nuestra perspectiva y punto de partida.

Entonces, en definitiva, se trata, al final, de una elección que comienza una legislatura, se elige una determinada estructura atendiendo a determinadas circunstancias y, a partir de ahí, pues nos ponemos a trabajar en cada uno de los ámbitos.

Por otra parte, y también comparto con el Sr. Castells, que no me parece una proposición no de ley de demasiada entidad, de hecho, para empezar, llama la atención la manera en que se ha redactado, manteniendo un tono eminentemente, dejémoslo, como mínimo, en sarcástico. Ni compartimos que el turismo permita conservar el patrimonio sólo formalmente, pero que elimine su esencia, porque, de hecho, y siendo sinceros ¿qué sería de gran parte del patrimonio de nuestras Illes Balears si no fuera por nuestra principal industria? Ni compartimos tampoco la opinión que mencionan en su proposición no de ley, del sociólogo francés Rodolf Cristine, por cierto, autor de libros de cabecera como *Contra el Turismo* y *Manual del antiturismo*, nosotros nos sentimos mucho más cercanos a Tarek Rifall, secretario general de la Organización Mundial del Turismo del 2010 al 2018, que, entre otras cosas, decía:

“Cuando conectamos la educación con el turismo estamos uniendo dos fuerzas que pueden hacer de este mundo un lugar mejor.” O también: “El turismo es una fuerza para el desarrollo sostenible”.

Tampoco estamos de acuerdo en que sean nuestros usos locales los que nos adaptemos nosotros al turista, los años en que nuestras islas simplemente gestionaban una incesante llenada de visitantes, y encontrábamos zonas especialmente pensadas y adaptadas para ellos, están claramente en decadencia. Nosotros hemos cambiado y el turismo también ha cambiado, de hecho, desde el Grupo Popular seguimos insistiendo en que el problema del turismo actual no es la demanda, es la oferta, y tenemos que diseñar el turismo que queremos, y en esas estamos trabajando.

Y desde el Grupo Popular no tenemos ninguna duda a la hora de apostar por la cultura, la cultura es riqueza, es patrimonio, es historia, representa de dónde venimos y también hacia dónde vamos.

La apuesta del Grupo Popular y de este Govern es sumar esfuerzos, esta es nuestra apuesta, en nuestra estructura esta es nuestra apuesta, y aprovechar todo el conjunto de sinergias que surgen entre deporte, turismo y cultura.

Pero, bueno, además tampoco entendemos mucho esta preocupación, de hecho hay comunidades autónomas que comparten esta estructura, Madrid, Andalucía, Cantabria, Castilla y León, Extremadura, Murcia, claro, podrían pensar: claro, todas gobernadas por el Partido Popular; bueno, pero también nos encontramos con Navarra, en la que no está el Partido Popular; o, sin ir más lejos, Andalucía, con Susana Díaz, en el año 2015, también estaban las competencias de turismo, deporte, cultura y comercio; o la Extremadura, gobernada por el Partido Socialista, también contaba con la Consejería de Cultura, Turismo Jóvenes y Deportes. Por lo tanto, no entendemos tampoco la preocupación ni esta sorpresa por esta estructura que se ha elegido.

En definitiva, nosotros, desde el Partido Popular, somos muy poco de coros y danzas ni de Mister Marshall, creemos en un enriquecimiento recíproco, creemos en un turismo cultural, creemos en atraer talento, creemos en dar a conocer, potenciar y promocionar acciones culturales concretas y la cultura, en general, de cada una de las Illes Balears. En definitiva, no nos agrada el enfoque de esta proposición con un aroma contra nuestra principal industria, que no entendemos, que seguimos sin entender.

Y, al final, y con esto concluyo, porque parece no quedar suficientemente claro, aunque lo repitamos muchas veces, sí, sí, ustedes aman las Illes Balears, pero nosotros también, y tan válida es su forma de buscar lo mejor para las Illes Balears como la nuestra. Y ente caso, nosotros nos gustamos con esta estructura, de tal manera que por ello votaremos que no, sin duda, al primer punto de esta proposición no de ley, pues vamos a mantener la estructura tal cual decidió nuestra presidenta, pero votaríamos a favor del segundo punto, si en ese segundo punto, que dice “*El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a entendre la cultura de les Illes Balears com un element a desenvolupar i protegir*”, si nos

quedamos aquí, desde el Partido Popular votaríamos a favor de este segundo punto de la proposición no de ley.

Muchísimas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sr. Mateo. Continuem. Té la paraula per contradiccions el grup proponent, que té un temps de cinc minuts. Sr. Pitaluga, per favor.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Sí, gràcies, Sr. President, seré breu. Bé, primer de tot agrair totes les intervencions a tots els grups parlamentaris.

Efectivament, és la conselleria, per suposat, la que..., bé, és el Govern qui té tot el dret a establir la seva estructura, però, bé, també la resta tenim el dret a manifestar la nostra opinió sobre aquesta estructura i criticar si el model ens sembla adequat o no. A més a més, això permet engegar una reflexió, per exemple, vull agrair al Sr. Castells quan parlava, per exemple, de si no seria interessant que es fés un acord per tal que ja es fixàs una estructura de govern més o menys fixa pactada entre tots els grups polítics, cosa que seria molt interessant.

El debat entre cultura i turisme per suposat que no es un debat que vagi en contra del turisme, absolutament no, el que passa és que és un debat necessari per a no equivocar-nos quan relacionam turisme i cultura, és a dir, intentar aprofitar el millor de la cultura per al turisme i viceversa, però sense caure en aspectes negatius en els quals no hem d'entrar, o no hauríem d'entrar mai.

Bé, en definitiva és una PNL que intentava fer una reflexió sobre com s'ha organitzat el Govern, aportant idees.

I, per una altra banda, també una PNL per defensar la cultura i, bé, fer veure que aquesta relació amb el turisme sempre ha de ser positiva i no s'ha de caure en perills, igual aquí no concretament, però que a altres països sí que aquesta relació turisme-cultura, per exemple podem parlar de molts estats americans, ha creat realment o ha tingut conseqüències negatives. És per això que reflexions sobre aquest tema sempre són interessants.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Pitaluga. Voldran votació separada? D'acord. Sr. Apesteguia, començam a fer la votació. Ah!, d'acord, pensava que parlava i era per a no... no es preocupi, era per tenir-lo en compte, que si l'agaf al pobre despistat que no... açò. D'acord.

Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 6241/23. Separat o no separat al final...? Sí, farem una votació...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

..., és que si no hi ha l'esmena en principi no té sentit. D'acord. Per açò... tal. Perfecte.

Idò la votarem conjunta, el punt 1 i el punt 2. Començam.

Vots a favor?

LA SRA. SECRETÀRIA:

5 a favor.

EL SR. PRESIDENT:

Vots en contra?

LA SRA. SECRETÀRIA:

7 en contra.

EL SR. PRESIDENT:

Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

1 abstenció.

EL SR. PRESIDENT:

En conseqüència, queda rebutjada la Proposició no de llei RGE núm. 6241/23, relativa a l'assumpció de les competències de cultura per part de la Conselleria d'Educació i Universitats.

No havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió. Gràcies.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
